

28 år i Søndre Strømfjord

Gennem 28 år har Steen Malmquist haft ansvaret for lufthavnen

KANGERLUSSUAQ(KR) - I går tirsdag sluttede en periode på 28 år for tidligere lufthavnsschef Steen Malmquist. Han har siden 1963 haft ansvaret for den civile side af Søndre Strømfjord. Men i går overtog hjemmestyret lufthavnene, og Steen Malmquist er nu assisterende lufthavnsschef. Han har fået en chef, amerikaneren Bill Buttler, som er ansat for foreløbig tre år. Den tidligere amerikanske oberst er ansat for at forestå overtagelsen af den amerikanske side af Kangerlussuaq, som lufthavnen nu hedder officielt.

Steen Malmquist har gennem sine 28 år i Kangerlussuaq oplevet, hvordan befyvningen af Grønland har ændret sig.

- Indtil 1966 fløj passagererne til Grønland med Los Angeles-maskinen. Den afgik om aftenen fra København, og så kunne man tage det antal passagerer med, der var plads til, hvis ikke alle skulle til Los Angeles. Nogen gange kunne de have én med, og nogen gange kunne de have alle fem ventende med. Det var den eneste rute fra Skandinavien på polarruten til Vestamerika, og derfor var den meget populær. Når passagererne herfra skulle til Danmark, kom de herind og ventede, og først når maskinen var

lettet fra Los Angeles, vidste vi, hvor mange ledige pladser der var. Så kunne man fylde op med det antal, og nogen gange kom kun halvdelen med. Resten måtte bare vente til næste dag, fortæller Steen Malmquist.

Koben gennem lemmer

I 1966, hvor SAS begyndte at flyve direkte til Los Angeles, blev der oprettet en rute til Grønland. SAS fløj med DC-8-ere, som havde plads til 133 passagerer. Der blev også fløjet med propelmaskiner, og turen tog otte timer.

- Når folk kom hertil, var det et problem at få dem ud på kysten. Indtil 1965 havde vi kun de canadiske flyvebåde, Catalinaer, som kunne tage cirka 15 passagerer. De startede herfra og landede på vand ude i de forskellige byer. Om vinteren, når det var meget koldt, kunne de ikke få hjulene ud, for de var frosset fast. Så fløj de rundt over banen her, mens mekanikeren åbnede en lem midt mellem passagererne, stak et koben ud og brækkede hjulet løs, fortæller Steen Malmquist.

Sommeren 1965 blev de første tre Sikorsky-helikoptere indsat på befyvningen i Grønland.

Fra Grønland til Ægypten

- Min fader kom til Grønland i 1920 og min moder i

1922, så jeg er anden generation. Min fader kom til Qeqertarsuaq som assistentspirant i KGH, og min mor kom til en dansk familie i Ritenbenk for at læse med børnene. De mødte så hinanden, og det er grunden til, at jeg sidder her. Min fader blev senere kolonibestyrer i Ilulissat og Aasiaat, men i begyndelsen af krigen blev han kaldt til Nuuk for at varetage forsyningen af Grønland fra Amerika, fortæller Steen Malmquist.

- Som 15-årig kom jeg til Danmark for at gå i skole. Jeg kom ind som værnepligtig i 1952 og søgte så til Sødepatruljen og kom hertil. Fra 1956 til 1959 var jeg FN-soldat i Ægypten i sammenlagt et år. Min kone og jeg tog her til Kangerlussuaq for at være her et eller to år. Det var i KGHs regi. Pludselig blev der bevilget penge til udvidelser, som jeg selv havde været med til at kæmpe for, og så ville jeg gerne se det færdigt. Den sidste store udvidelse, vi har haft, er den store, nye transitihall, som vi fik i 1980, siger Steen Malmquist.

Jeg er lige fyldt 61 år, og jeg har været i statens tjeneste siden 1947. Jeg fortsætter indtil videre, og det bliver meget spændende at komme ind i noget nyt nu, hvor hjemmestyret har overtaget den civile del. Da jeg kom hertil i 1963, var der omkring 1.200 amerikanere,

og jeg har gennem de 28 år arbejdet med 45 forskellige basecommanders. Nu er her kun 14 amerikanere tilbage på basen, siger Steen Malmquist.

Blandet købmandshandel

- Gennem firserne skete der mange spændende ting for os her i Kangerlussuaq. I '85 kom vi ud af KGH, da det blev KNI, og så var der egentligt ikke rigtig nogen, der ville have os. Ministeriet for Grønland eksisterede stadig, så de fik os. Ministeriet blev nedlagt året efter, og så skændtes man igen lidt i regeringen om, hvem der skulle have os.

- Statsministeriet tog os så, og der var vi i halvandet år. Da de var trætte af os, mente man at Forsvarsmi- nisteriet skulle have os, fordi det var et forsvarsområde, selv om det her er en blandet købmandshandel. Der var vi så til og med i går. Det har selvfølgelig hele tiden ligget i luften, at hjemmestyret skulle overtage os, og det skete i går.

- I løbet af det kommende år kommer vi til at overtage mere og mere fra amerikanerne, så når de er væk skulle vi være godt forberedte, siger Steen Malmquist, som næsten overdøves af en Dash-7, som netop er landet og ruller ind på forpladsen.



Steen Malmquist Kangerlussuaq mittarfiup illutaata saavani - Kangerlussuaqni pissanganartorpissuarnik pisoqarsimavoq, aamma massakut, namminersornerusut timmi-sartotoqarfinnik tiguisorameranni, pisut pissanganaqaat. (Assiisivimmiiit)

Steen Malmquist foran lufthavnsbygningen i Kangerlussuaq - Der er sket mange spændende ting i Søndre Strømfjord, og det er også spændende nu, hvor hjemmestyret overtager lufthavnene. (Arkivfoto)



Steen Malmquistip inuusunnerugallarmat assinga - Ataataq 1920-mi Kalaallit Nunaannut pivoo anaanaqalu 1922-mi. Kinguaariit tullerivaannga. (Assiisivimmiiit)

Steen Malmquist i en yngre udgave - Min far kom til Grønland i 1920 min mor i 1922, så jeg er anden generation. (Arkivfoto)

Bolignød i Kangerlussuaq

NUUK(KR) - Stort set alle boliger i Kangerlussuaq er beregnet til enlige, og det giver bolignød. Lufthavnsvæsenet vil gerne have flere par ansat i lufthavnen, og derfor skal en del af de gamle enpersonsboliger omdannes til familieboliger.

- Vi vil meget gerne have en større del familier, end der er i dag. Mange har deres koner boende i Danmark. At få en større del af stampersonalet over på par gør jo ikke, at der skal bo væsentlige flere i Kangerlussuaq. Det drejer sig jo bare om at begge er ansat. Vi har en intention om at hæve antallet af familieboliger for at give en mere stabil

arbejdsstyrke, siger Jesper Juhl, chef for Lufthavnsvæsenet.

Han tilføjer dog, at denne ændring af familiemønstret i Kangerlussuaq skal ske i tæt samarbejde med skolevæsenet og socialvæsenet, så familiernes børn også kan blive passet og undervist.

Ændringen fra ungkarleby til familieområde skal ske for at give stedet mere karakter af by. Når amerikanerne rykker ud, vil der være masser af muligheder for fritidsaktiviteter på tennisbaner, i svømmehallen og på golfbanen.

Bebyggelsen omkring transitihallen forbliver som skole, børnehave og politistation.



Amerikkamiut najugaqarfianni sulliveerannuaq. Et lille værksted midt i det amerikanske område.

Kangerlussuaq skal samles

Byen skal rykke sammen i det nuværende baseområde

NUUK(KR) - Lufthavnsvæsenet vil samle Kangerlussuaq inden for trekantområdet, hvor den amerikanske base ligger i dag. Her skal indrettes et Polarcenter, hvor videnskabelige medarbejdere kan leve hybler for kortere eller længere tid. De gule blokke skal også indrettes til beboelse for Kangerlussuaqs medarbejdere.

Fordelen ved at samle bebyggelsen i Kangerlussuaq omkring trekantområdet er, at såvel varme- som elværk

ligger her. Dermed kan der spares udgifter til de mindre decentrale og meget økonomiske værker.

En del af de spredte bygninger i trekantområdet skal fjernes. Det er gamle lager- og værkstedsbygninger, som ikke kan bruges længere. Enkelte lagerbygninger får lov at blive stående, og skal for eksempel anvendes til opbevaring af tomme flasker, når Kangerlussuaq om et år går fra amerikanske daseøl og -vand til returflaskesystemet, som det er kendt fra resten af Grøn-

land.

Den tekniske afdeling med brandstationen og tårnet ligger også inden for trekantområdet. Den meget store garagebygning skal bruges til at samle alle de spredte værksteder.

I øjeblikket er der forhandlinger i gang mellem Grønlands Lufthavnsvæsen og Statoil om, at de skal fortsætte med at tanke flyene i Kangerlussuaq. Skulle man ikke komme til en forståelse, så skal tankafdelingen udvides.

Den lange landingsbane

bliver bibeholdt, men Grønlands Lufthavnsvæsen vil nøje følge, hvor meget det koster at vedligeholde den. Bliver det for dyrt, har man planer om at kappe den fjerde næste tredjedel af. Danmarksmaskinen kan lande på en 1800 meters bane, så de sidste 1000 meter kan fjernes. Men det koster også penge, for alle landingslysene skal flyttes tilsvarende ind, så Lufthavnsvæsenet vil i de kommende år kigge nøje på, hvad der bedst kan betales sig.